

MORÍSCOS

DEL. SUD. VALENCIÀ

memòria d'un poble oblidat

Roman que dos capella
Més oluar que jo vind

En la partida de Almàs
en ferme d'elxia vilas

l'empreses vergonyant
d'elx. Pausat desent

Joanenes la forma que
l'esquena d'aqueles a

se ameren per la fin
d'elx. Esparts dels Ra

uad i pausat desent
arriènden per la fin

d'elx. Esparts dels Ra

Cicle de Conferències 2009

12 de febrer, 12 de març, 30 d'abril

cultura d'elx

Ajuntament d'ELX

Organitza:

cultura d'elx

Institut Municipal de Cultura

i d'Història d'Elx

INSTITUT DE CULTURA

DE LA VILA DE VINALOPÓ

MAHE

Museu Arqueològic

i d'Història d'Elx

Ajuntament d'ELX

maurí

mejoría

Moriscos

DEL. SUD. VALENCIA

memòria d'un poble oblidat

(1609-2009)

Presentació

Fa 400 anys, el 3 d'octubre del 1609, prop de 500 famílies il·licitanes (vora 2.000 persones, un terç de la població), marxaren cap al port de Santa Pola per a iniciar un llarg exili sense retorn. La xifra pot doblar-se si considerem la població 'morisca' de la comarca. Al conjunt del regne arribaren als 130.000 deportats (també un terç del total), i a 300.000, si comptem tots els regnes de la monarquia. Davant d'un drama humà de dimensions tan considerables, els poders de l'època buscaren justificar-se apel·lant a diferents causes polítiques i religioses. Però, qui eren els moriscos?

Les comunitats morisques de la comarca no eren cap minoria marginal. Eren, bàsicament, els descendents de la població nativa de les nostres terres. Islamitzats a partir del segle VIII, amb la formació del regne cristjà de València (1238-1304) perderen el control del poder polític. Cal fer notar que l'etapa islàmica és la més llarga que ha viscut la nostra comunitat humana com a conjunt, però la menys coneguda.

L'Institut d'Estudis Comarcals del Baix Vinalopó i l'Institut Municipal de Cultura d'Elx volem aprofitar la commemoració per a revisar aquest fet, un dels més importants de la història valenciana, i veure què s'amaga darrere dels tòpics des dels quals, hui dia, observem els 'moriscos' valencians, i, en concret, els de les nostres comarques. També volíem avançar propostes per a facilitar la seua entesa en un món com el nostre, tan interrelacionat, que procura insistentment establir punts de vista interculturals en el moment de plantejar-se la convivència entre persones de cultures diferents.

A més del cicle de conferències, els actes commemoratius inclouen una exposició al MAHE que es presentarà el pròxim mes d'abril.

Cicle de conferències

Dia 12 de febrer:

Manuel Ardit i Lucas, professor de la Universitat de València.
L'expulsió dels moriscos al País Valencià: ideologia i història.

Dia 12 de març:

Luis F. Bernabé Pons, professor de la Universitat d'Alacant.
Más allá del horizonte: los moriscos en el Magreb tras 1609.

Dia 30 d'abril:

Josep Torró i Abad, professor de la Universitat de València.
De la conquesta al bateig. Els musulmans del regne de València.

Les conferències tindran lloc al Centre de Congressos d'Elx a les 20 hores.

Moriscos

DEL. SUD. VALENCIA

memòria d'un poble oblidat

(1609-2009)

Presentación

Hace 400 años, el 3 de octubre de 1609, cerca de 500 familias ilicitanas (en torno a 2.000 personas, un tercio de la población), marcharon hacia el puerto de Santa Pola para iniciar un largo exilio sin retorno. La cifra puede doblarse si consideramos la población 'morisca' de la comarca. En el conjunto del reino, llegaron a los 130.000 deportados (también un tercio del total); y a 300.000, si contamos todos los reinos de la monarquía. Ante un drama humano de dimensiones tan considerables, los poderes de la época buscaron una justificación apelando a diferentes causas políticas y religiosas. Pero, ¿quiénes eran los moriscos?

Las comunidades moriscas de la comarca no eran una minoría marginal. Eran, básicamente, los descendientes de la población nativa del territorio. Islamizados a partir del siglo VIII, con la formación del reino cristiano de Valencia (1238-1304) perdieron el control del poder político. Se debe hacer notar que la etapa islámica es la más larga que ha vivido nuestra comunidad como conjunto, pero la menos conocida.

El Institut d'Estudis Comarcals del Baix Vinalopó y el Institut Municipal de Cultura d'Elx queremos aprovechar la conmemoración para revisar este hecho, uno de los más importantes de la historia valenciana, y ver qué se esconde tras los tópicos desde los que, hoy en día, observamos a los 'moriscos' valencianos, y, en concreto, a los de nuestras comarcas. También queríamos avanzar propuestas para facilitar su comprensión en un mundo como el nuestro, tan interrelacionado, que procura insistentemente establecer puntos de vista interculturales cuando se plantea la convivencia entre personas de culturas diferentes.

Además del ciclo de conferencias, los actos conmemorativos incluyen una exposición en el MAHE que se presentará el próximo mes de abril.

Ciclo de conferencias

Día 12 de febrero:

Manuel Ardit i Lucas, profesor de la Universidad de València.
L'expulsió dels moriscos al País Valencià: ideología i història.

Día 12 de marzo:

Luis F. Bernabé Pons, profesor de la Universidad d'Alacant.
Más allá del horizonte: los moriscos en el Magreb tras 1609.

Día 30 de abril:

Josep Torró i Abad, profesor de la Universidad de València.
De la conquista al bateig. Els musulmans del regne de València.

Las conferencias serán en el Centre de Congressos d'Elx a las 20 horas.